

<https://ksiegowosc.infor.pl/wiadomosci/5276842,Skladka-na-ubezpieczenie-zdrowotne-a-PIT-w-2022-roku-jak-byc-powinno.html>

Składka na ubezpieczenie zdrowotne a PIT w 2022 roku – jak być powinno

14 czerwca 2021, 15:18

Składka na ubezpieczenie zdrowotne a PIT. Jak rozwiązać problem składki na ubezpieczenie zdrowotne w nowym systemie opodatkowania dochodów osób fizycznych (PIT), który ma obowiązywać od 2022 roku? Profesor Witold Modzelewski proponuje, by – przy spełnieniu dwóch innych warunków - kwota składki była dla wszystkich podatników kosztem uzyskania przychodów lub była wyłączona z podstawy opodatkowania.

PIT 2022 a składka zdrowotna - co już wiemy

Na razie nasza wiedza na temat przyszłego modelu obciążenia osób fizycznych składką na ubezpieczenie zdrowotne jest wielką niewiadomą. Opinii publicznej przekazano tylko dwie informacje koncepcyjne i jedną fiskalną. Te pierwsze dwie dotyczą: wysokości składki (9% dochodu) oraz całkowitego braku odliczenia kwoty tej składki od należnego podatku dochodowego od osób fizycznych.

Trzecia informacja o charakterze fiskalnym jest wręcz szokująca: podwyższenie do 30 tys. zł minimum wolnego od podatku oraz drugiego progu przedziału skali aż do 120 tys. zł oraz brak odliczenia składek zdrowotnych ma skutkować spadkiem dochodów budżetowych tylko o 22 mld zł, a jakiś skutek „netto” ma wynosić mniej niż 10 mld zł.

Akurat w tych szacunkach to się nic nie zgadza, bo progresywna stawka (32%) będzie miała zastosowanie do dochodów przekraczających 150 tys. zł. rocznie (30 tys. + 120 tys.), co stanowi jej prawie dwukrotne podwyższenie, a samo wyłączenie z opodatkowania emerytur i rent w granicach nowego minimum wolnego zmniejszy dochody budżetowe o kilkadziesiąt miliardów złotych. Półoficjalnie szacunki ujemnych skutków budżetowych (nie mylmy z dochodami NFOZ) tej operacji wynosiły niedawno aż 60 mld zł. Przypomnę, że szacunek Instytutu Studiów Podatkowych jest nieco niższy i wynosi od 49-52 mld zł obniżenia wpływów (nie dochodów) budżetowych.

Wróćmy jednak do nowej koncepcji składek na ubezpieczenie zdrowotne. **Brak odliczenia ich kwot od należnego podatku w sposób istotny zwiększy wpływ z podatku dochodowego od osób fizycznych. Zarazem jednak stawka wynosząca 9% dochodu musi być uzupełniona o minimalną stawkę kwotową oraz wiązać się z wprowadzeniem wyłączeń z podstawy oskładkowania.** I to z oczywistych względów, gdyż:

- przy dochodzie równym zero również kwota składki musi wynosić zero,
- dochód przedsiębiorcy przeznaczony na cele gospodarcze, a zwłaszcza inwestycyjne nie może być oskładkowany; np. gdy osoba fizyczna osiągnęłaby z prowadzenia działalności gospodarczej dochód w wysokości 1 mln zł, składka roczna wynosiłaby 90 tys. zł, co z oczywistych względów będzie absurdem,
- kwota faktycznie zapłaconej składki musi być uznana za koszt uzyskania przychodu albo odliczona od podstawy opodatkowania, bo zapłata podatku dochodowego od tego wydatku byłaby również podatkowym absurdem i nie należy dłużej tego uzasadniać.

Kwota należnej i zapłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne może być:

- w całości lub istotnej części odliczana od należnego podatku dochodowego (PIT), albo
- kosztem uzyskania przychodów w PIT (odliczona od podstawy opodatkowania) albo
- faktycznie opodatkowana tym podatkiem jako wydatek nie będący kosztem uzyskania przychodów.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne a podatek dochodowy - 3 parametry

Pozwalam sobie więc zaproponować trzy nowe parametry do powyższej koncepcji:

1. minimalna podstawa opodatkowania powinna być zrelacjonowana miesięcznie z kwotą najniższego wynagrodzenia w przypadku osób ponoszących stratę w podatku dochodowym od osób fizycznych lub nie wykazujących dochodu, w tym tzw. ryczałtowcy,
2. w przypadku podatników prowadzących działalność gospodarczą z podstawy oskładkowania byłyby wyłączone dochody przeznaczone na cele inwestycyjne o charakterze gospodarczym, a górna granica podstawy oskładkowania

byłaby np. trzykrotnością minimalnej podstawy oskładkowania (pkt 2); dotyczy to również dochodów z innych źródeł,

3. kwota składki byłaby kosztem uzyskania przychodów lub wyłączona z podstawy opodatkowania (dla wszystkich podatników).

Skutek fiskalny dla wpływów budżetowych wdrożenia powyższych proporcji byłby w dalszym ciągu duży, bo kwota wolna od podatku byłaby faktycznie podwyższona o kwotę należnych i zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Witold Modzelewski

Profesor Uniwersytetu Warszawskiego

Instytut Studiów Podatkowych